

CIRKA

Gutta cavat lapidem

E perkohëshme kulturele popullore

Del të paren e të tretën të diele të setcillit muej

Pajtimet:	Shqypëni	Perjshita
Per 1 vjetë:.....F. 4	6. -	
„ 6 muej:.....	2. 20	3. 50

Nr. 1

Shkoder, 17 Majë 1936

Copa 1 Lek

Cirka e parë

Kurr më teper se në kohë të soçme populli shqyp-tar nuk ka pasë et kulture e dishir perparimi. Fitue pavarisija kombëtare, e sugurue konsolidimi i shtetit nen udhëhjekjen e fuqishme të Mbretit t'onë, shqypitari nuk ka sod tjetër ideal veç me u lshue me të tana fuqit e veta kah kultura e gjy-tetnimi nder të gjitha shfaqjet e tyne. Pse, si-kur të parët t'onë me gjakun e me vepren e vet i suguruene Atdheut pavarisín qí na jemi sod tue gzue, ashtu asht detyra e jonë me i lanë trashigim brezníve tjera temeie të forta e te shndosh-ta kulture mbí të cillat Shqipnija do të lulzojë baras me kombet motra prëndimore. Besojmë se asht detyrë e çë do shqypitarit - kushdo kjoftë - me vûe seicilli gurin e vet në ket ndertesë te-melore të kombit. Sod edhe qí kemi një Mret t'onin i cilli tuj pá me sy vezhgues nevojët e popullit, me të vûmit në fuqí të Qeveris së 21 Tetorit, i ká dhanë jetës shqypitare një rrymë të ré perparimi, asht detyrë e të gjith shqyptarvet - të rí e te vjeter, por qí nuk kanë një mentali-tet të vjetruem, - me dhanë at kontributine vet, seicilli mbás fuqis qí ká, per perparim e lul-zim t'atdheut. Sod nuk ká si mënjánohet kush e din vedin se mând të vijë sadopak. Kishte me kënë si m'u dizinteresue per vënd të vet, mos m'u kujdesue as mos me pasë dhimë si të shkojë mbarë a si të shkojë mrapshtë puna e Shqypnis. Kush mënjánohet sod nuk kishte me pasë të drejtë me kritikue: jo vetem, por as nuk kishte me pasë të drejtë me u ankue. Sod veprimi asht një detyrë, e detyrë të keqe nuk ká.

Kjo asht arsyeja qí na shtyni - në pak vetë - me xjerrë ket të perkohëshme e m'u mbledhë rreth soje, per mos me ndëjë tue shikjue, si i thonë, per seri, tue pritë me duer n'í se çka e si po veprojnë të tjerët, por me dhanë edhe ná bashkë-punimin t'onë n'at mëndyrë si e lypë koha e n'at mäsë sá münd te jén t'afra forcat t'ona.

Po në çë lámë e në çë mëndyrë kemi me ve-prue? Me fjalë tjera: cilli asht programi i ynë?

Ká kënë gjithherë mëndimi i ynë se Shkodra - e cilla në lámën e shtypit kombëtarë asht vete-rane, por qí tash sá vjet ká mbetë pá një or-

gan t'opinjonit publik të vet, - kishte me pasë nevojë per një fletore sadopak të perjavëshme, ku me program má të hapët të gjëjnë vënd shko-qitjet e të gjitha çashtjeve të jetës s'onë, e sidomos problemet lokale qí interesojnë drejt per drejt popullin e kësajë krahine. Por na, tuj u a lanë barrën e kësajë detyre atyne qí janë má të provuem e má t'aftë se na, mëndueme se edhe botimi i njaj së perkohëshmje të kryedyjavëshme kulturele do t'ishte e vjefshme edhe e dobishme per popullin t'onë.

Qe prá programi i ynë: kulturë per popull, kulturë në të gjitha shfaqjet e saja. E kemi per t'u mandue me zhvillue ket program me shkrime të kollajshme, popullore e argtuese, me artikuj të shkurtë, tue pasë per qellim me i shtí ánden popullit t'onë per lexim e per kulturë, tue hí nder familje si një dashamirë qí mson e argton pernjiheri, e qí asht me gjithkënd i shkueshem e merret vesht prej gjithkuej. Kemi uzdajë se tue interpretue besnikisht deshíret e vëndit, kemi me kënë pritun mirë e të kqyrun me simpatí. Kemi uzdajë sidomos në rinín shkodrane, në perkrashjen e xët e në zëmren bújare të sajén. Na diftojë rinija shkodrane se edhe koha e kalueme nuk asht kënë per të kohë plogshiti, per kohë pritje, e sod asht gadi me u shpervjëtë me gjith fuqín e zëmres e me gjith zotsín e mendes per me ve-prue në hullí të kulturës të shndoshhtë per të mbarë e të mirë të vëndit. Na e dijmë se per realizimin e programit t'onë fuqit t'ona janë të pakta, e ktë kemi dashhtë na shprehim me titu-llin qí i kemi dhanë së perkohëshmjes t'onë: na nuk kemi pretendim tjetër, por me kënë si një cirkë ujë në lumín e máh të fuqíve kombëtare qí vrapon me turk kah na tsimi perparimi i Atdheut. Por shúr eí ja e ujit, e bukur, por e pervújhtë, e vogël, ná kurrfarë fuqíje në vetvëdi, me qí-ndresë të vet, me qíndresë të pádame, asht e zoja me shpír edhe gurin, njashtu "Cirka,, e perkohëshme kulturele, argtuese, e kándshme, e pervújhtë pernjiheri me qíndresë të vet shpreson, në bashkëpunim me tjerë, me qilë shtegun e bash-kimit e të nahtsimit per popullin shqypitar.

Në hije të Rozafatit

~~~~~

Shfaqja e një melodramit kombëtar.—Me 26 të mojit të kaluem si edhe me 3 të këtij mojit u shfaq në salen teatrore t'Etenve Jezuit melodrami 3 aktesh "Rozafa" i hartuem prej auktorit shkodranë D. Ndrë Zadëjës edhe i vûem në muzhikë prej komponistit të ri D. Mikel Koliqit. Auktori nuk është i ri në fushën letrare, por është i njoftun si poetë i vlerëshëm e sidomos si hartues melodramesh me permbajtje kombëtare të më të flaktit atdhetarizem. Publiku shkodranë nuk i ka harrue orët e entuzjazmit atdhetar më të ndezun që ka kalue shpesh në ket salë në vjetin 1919, atëherë kur fati i Shkodrës ishte ende i padam, e Zadëja në shfaqjen e Melodramit "Ora e Shqypënis" elektrizoi zëmrat e gjithë ndigjuesave që shperthyene në brohorina frenetike, kur "Ora" i këndoi foshnjës shqyptare at strofë të paharrueshme:

"Flëj qetsisht n'at djep moj njome,
Pusho në pagjë me ëjë e Zana,
Si n'ma t'mirin nder gjith kome
Per Shqypni tash t'rritë ty nana!"

Prandej publiku i ynë më i zgjedhuni rrani me shumicë me ndi melodramin "Rozafa" i cili paraqet me një gershetim shumë poetik gojdhane t'onë kombëtare mbas të cillës Rozafa, grueja e më të riut nder tre vllaznit që dojshin me ndertue kështjellin e Shkodrës, bani vedin flit për që vepra e tyre t'u çote në vënd. S'është nevoja t'a bëjmë këtë pershkrimin e kësaj gojdhane, mbasi seicili nder ne e njëf rapsodin e bukur popullore që e permban. Mënd të thomi se sukcesi i melodramit kje i plotë. Ndonji kritik ka gjetë ndoshta me vûe oroe se ishte dishrue një pershtatje më besnike prej anës s'auktorit permbajtjes së gojdhane popullore e veçanërisht pjesës së fundit të sajë që perbân pjesën më të permallëshme e që i ka dhënë shkakt legendës se gjiu i Rozafës cirkon ende në kalatë të Shkodrës, e kû, deri vonë, tue i besue asajë legendë, ngashin grât shkodrane për me gjetë sherim. Por këto janë pikëpamje që munden m'u diskutue, por nuk i a ulin aspak vlerën vepers lartsisht poetike të Zadëjës, e sidomos është ende heret me dhënë përmbltë një gjykim të plotsuem në lidhje me gojdhane pë e pasë para syshë vepren vetë, shtypshkrimi i së cilës, mbas informatave që mujme me marrë, nuk ka me ngiatë, por ka me ndodhë njëkohësisht bashkë me atë të melodrameve tjera t'auktorit, gjë këjo që nuk ka me mungue me shkaktue knaqsin më të madhe në qarqet t'ona letrare e intelektuale.

Në na intereson e na gzon në mëndyrë të pë-masë fakti se letrari i ynë D. Zadëja, mbas kaq vjet heshtimi, po nisë me marrë persri aktivitetin e vet atë të çmueshem, aktivitet që, si patme nderen m'e ndi prej goje s'auktorit vetë, ka m'e vijue mbrënda një kohe së shkurtë edhe me melodrama tjerë me permbajtje kombëtare. Na pergzohena me gjith zëmër me shkrimtarin e vlershem, e kishim me dishrue që melodrami "Rozafa" të münd t'u shijote në shfaqje edhe prej publikut të gjyteteve tjera të Shqypnis; veçanërisht kishim me dashtë që t'i u bâte e mundun me ndo'i pagesë shumë të lët të pami e kësajë shfaqje mäsës së re e fminis pergjithsisht të këtij gjyteti mbasi këjo gjë kishte me vjeftë shumë për të mbaj-tunit gjallë të ndisnave atdhetare në rinin t'onë, shka është edhe duhet të jët në të gjitha programet edukative.

Pjesa muzhikore, si thame është veper e bashkëgjytetasit t'onë D. Mikel Koliqit, i cili, me sâ dijmë na, është i pari komponist Shqyptar që po paraqet vepren e vet origjinale në një copë teatrale të shfaqun. Muzhika e tij e punueme me shumë mjeshtri mbas rregullave të hartit muzikuer modern, kje shijue fort prej publikut të kulturuem në ket hart, gjithashtu prej të gjith popullit tjetër, kaq sâ disa melodina, disa leit-motive kollaj fort që kan me u bâte edhe me mbetë popullore.

Na pergzohemi me gjith zëmër me hartistin e ri i cili me vepren e vet të shkëlqyeshme e shtyni një hap perpara hartin muzhikuer në vënd t'onë, e s'kemi dyshim se hapa tjerë shumë më të mdhaj ka me i dhënë shkas me bâte mbas sodit. Na kemi një nevojë të madhe fort për një veper të pa-lodhun prej anës të komponistave t'onë. Na pikon zëmra gjak kah ndijmë se si sod rinia e jonë ushqehet e drehet me këngë e melodina të hueja ase të vjedhuna e të kopjueme prej s'huejsh. Neper rrugë neper shpija, nder oborre, kû deri dje shkojshin këngët e vallet t'ona kombëtare, ndihet tjetër, por "canzonette" në doq italiane, në doq greke o sllave, por jo shqyptar. Na pikon zëmra gjak kah mëndojmë se deri shumica e melodive të këngëve t'ona atdhetare, që më parë se kurr-gjâ tjetër kishte me u dashtë t'ishin shprehja fjesht shqyptare e akteve të zëmrave t'ona, jët t'e marrëna prej aktorësh s'huej. E ashtu thuaj deri për shumicën e melodive të këngëve tjetër në këndon populli. Nder këto lāmë, prâ, kyot sidomos më me ngutsi vepra e muzhikuarëve t'onë në ket kohë kalimi në të cillen breznija e jonë e hime në rrymen e

gjytetnimit modern lypë muzhikë mbas hartit prëndimuer, pse nuk mund t'a knaqin më melodinat mbas tipit orjental të shijueme deri sod. E na s'kemi farë dyshimit se D. Mikel Koliqi, i cilli i la sod vëdit ndër me të muzhikuemit e melodramit "Rozafa", ka me i bërë shërbime të mëdha atëdheut në lamen e muzhikës kombëtare.

Fjalë lavdi të posaçem lypë edhe ekzekutimi theatral e muzhikuer që kje bërë prej pjesarëve të "Schola Cantorum" të Kathedrales katolike, mbasi melodrami kje kushtue edhe shfaqë në ndër të Preletenve të ri Emz. Gasper Thaçi, Argjipeshkev Metropolit i Shkoders, e Emz. Vinçenc Prennushi, Ipeshkev i Sapës. Msimi i ekzekutuesve të ri në hartin e këngës është një veper pernjimënd e shkelqyeshme që i detyrohet D. Mikel Koliqit e bashkëpunëtorit të tij të pëlodhëshëm plot talent, D. Zef Shehanit. Meriton m'u permëndë me shumë lavd edhe "mise en scène"-a theatre.

Gradim i lartë. - Bashkgjytetasi i ynë Zot. Zef Seregji, me 20 m. k. u gradue prej N. M. T. Mbretit general. - General Seregjit, bashkëpunëtorit të perditshëm e të pëlodhëshëm të Naltmadhnis së Tij, i cilli e nderon Shkodren t'onë, "Cirka" i paraqet pergzimet e veta më të gjallat.

Martesë. - Me 4 k. m. vëni kunorë në gjyettin t'onë Z. Sander Pistulli, i biri i Z. Ndoc Pistullit, ish-ânëtar i këshillit të Naltë të Shqypnis në vj. 1922, me Zojushë Biçen e Zef Kurtit. Në mrâmje, në shpín e dhandrrit, u bërë një "soirée" në të cillen muer pjesë "élite"-a e shoqnis shkodrane e personalitete t'ardhuna edhe prej gjytetesh tjera, edhe e cilla informohemi se ka pasë një rrjedhje të shkelqyeshme. Përës së ré "Cirka" i paraqet urime të flakta bashkjetese të gjatë e të lumnueshme.

Zjarm në qytet. - Me 6 k. m. prej agimit mori zjarm shpija e Z. Ferdinand Çobës, topraku i njënës nder shpija më të vjetra e aristokrate të gjytetit t'onë. Me gjith se ngáne zjarmfiksat e Bashkis e elementa t'ushtrís, e me gjith vepren plot abnegacion të një shumicës së madhe vullnetarësh, zjarmi mrënda një kohe së shkurtë e kreu vepren e vet shkrumuese. Prej gjânave të luejshme që permbrate shpija nuk mujt m'u pshtue gadi kurr-gjâ. Humbne kështu kryekput vepra hartistike me vlerë të madhe nder të cillat edhe një bibliotekë e vjeter.

Nekrologji. - Me 2 k. m. ndrroi jetë në gjyettin t'onë Adv. Risto Siliqi. Me të zhdukët edhe një ftyrë tjetër prej atyne që punuere per atëdhë n'agimin e Liris s'onë. Perveq tarrave, i vajtuemi në vjetin 1913-14 punoi në botimin e gazetës "Shqipnija e ré" në Shkodër si bashkëpunëtor i veteranëve të pëlodhëshëm Hil Mosi e Karlo Suma. Familjes të vajtuemit perdhimtimet t'ona.

SPORT

Foot-ball

Ndeshja "Sport klub Tirana" e
"Vllaznija" e Shkoders.
2 : 2 (2 : 1)

Një randsi të posaçme ka pasë per Shkodër e një interesim të madh prej ânes së djelmnis shkodrane e mbarë publikut loja e topit nder mjet të skuadravet "Sport klub Tirana" e "Vllaznija" e Shkoders. Rrugat e Shkoders nder ato orët e lojës janë kënd të qeta e pëllevizje kah shumica e madhe e popullit ka rrâ per me pëlshvillimin e lojës e perfundimin e sajë. E njimënd populli është argtue e është interesue sâ s'ka tue ndjekë me vëmende të gjitha fazat e lojës. Perfundimi kje 2 : 2. Por "Vllaznija" sidomos në pjesen e dytë të lojës ka diftue një superjoritët të kjtartë ndaj skuadren e Tiranës e perfundimi, sidomos per ata që janë kënd prânë, është i çuditshëm, kah nuk i per gjeget mndyrës se si është shvillue loja. Shkodranët kanë luejt me një shpejtsi, një zotnim topi që me të çuditë. Por nonse loja është mbajtë gadi gjith kohen te dera e "Sport klub Tiranës" e pritej tash e tash se më goal-i i fitimit do t'u bâte, me gjith këtë Tirana mujt me e perballue e me pasë njat perfundim. Ndeshja "Vllaznija" - "Durrësi" 1 : 1

Ashtu edhe ndeshja e së dieles që shkoi "Vllaznija" e Shkoders me "Durrësi" ka zgjue një interesim të veçantë, e perfundimi kje 1 : 1 Qe tash:

Klasifikimi i ditës së gjashtë të kampionatit

Sport klub Tirana	Pika	10
Vllaznija		9
Durrësi		8
I. Qemali		5
Skënderbeu		5
Besa		4
B. Elbasanas		3
Dragoi		2

Lakuriqi oportunist

Prrallë

Lakuriqi i mrapshtë e i zî
Nd'ujë një ditë po u pasqyrote,
"M'ká falë Zoti bukurî,
- Kshtû per vedi aj po mëndote -

Jam i bukur e i veçantë,
Me cillësina shumë t'pelqyeshme,
E mûnd t'mbahem me t'dy ânët,
Tue kalue një jetë të shkelqyeshme,

Pse me veshë qi m'ep stolî,
E me krahë qi kam mbî shpinë,
Shtasë o shpënd mundem m'u shtî,
Si mâ fort per shtat mûe t'm'bijnë,,

E mâ gjatë aspak s'e tjerr,
Por nder zogj tue fluturue,
Bashkë me ta m'u perzî merr,
Tuj u thanë: "Jam vllá me jû,,.

Qeshen zogjt" Me né ti vllá?
-E i thonë- Hik kndej faqezî;
Ty mjafton turît me t'pá,
Nuk jé shpënd, jo, por jé mî,,.

Lakuriqi u kthye i koritun,
Porsë prap fort keq nuk mbet,
Pse, nder mî,- mëndote - i pritun
Sakt do t'ishte si n'shpî t'vet.

N'çerdhe t'mîjve pá u vonue
U nis fíll, prá, aj malok,
E turît tuj u diftue,
"Un me jû,- ju thotë -jam shok,,.

Por kúr mîjt e patne pá,
Asnji ças mrëndë nuk e lane,
Jashtë e qitne tuj e shá,
"Nuk jé mî, por shpënd,, i thane.

Lakuriqi, krejt disprue,
Mâ n'publik s'guxon m'u dukë,
Por, prej márrjet qi e ká mblue,
N'skuta rrin gjith ditën strukë.

Kush ásh msallë,- ktë ditton loja
Vonë a heret i del boja.

Primula

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Trashigimí i dajës Palokë

Novelë

I

Me folë të drejten. Ndoc Mirushi, nuk kish-te aspak arsye m'u ankue per gjëndje të vet; kishte një nëpënësi mjaft të mirë në Kryegjytet, familje me mbajtë nuk kishte, e mujte prandej me jetue qetsisht e pa kujdese. Por, sikuersë i ndodhë m'a të shumtes të njerzve në ket botë, nuk ishte aspak i knaqun per gjëndje të vet; është e dijtun se e vetmja pasunija e tij, rroga, nuk mund t'i mjaftote per me i çue në vënd dishiret e tija, të cillat nuk ishin as të pakta as te vogla, e kështu në vënd qí me i thanë vedit fatlum, kalote një jetë të tanë merzì, të tanë trazime, gjithmonë në luftë me vetvedi, perballë mjeteve teper të shumta e idealeve të tija të pá-realizueshme: si me b'a qéf m'a fort e m'a e me i ndí lezet jetës. Me gjith këtë, nuk do me thanë se Ndoci nuk kishte kurrnji arsye me shpnesue per vedi një kohë t'ardhshme m'a të mirë. Perveç gjinis tjetër, kishte një dajë, plak 75vjetsh, dajen Palokë, nieri pasanik, qí jeto-te në Shkoder me një sherbtore të moçme, e qí nuk kishte fmí, kështu qí shpresët e Ndocit se do të gzote një ditë pasunín e dajës nuk ishin edhe njaq të pá temel. Daja Palokë e dote per s'e tepermi nipin, e thirrte shpesh me ndëjë me t'e, e ndonji herë ja njomte edhe doren, d.m.th. kuletën, por per trillet e Ndocit, këjo ishte teper pak. "Djelmnija e soçme, - thote daja Palokë, - nuk mendon tjetër por me b'a qéf, njaq s'a të kën harxhon, duhet m'u msue me ruejt per me dijt me fituë, etj.etj..e kështu kuleta e dajës rrite gadi gjithmonë e mbyllun per dishiret shpenzuese të nipit.

II

Ishin ditt e mráme të Qershorit, e Ndoci njat herë s'a kishte marrë një leter prej dajës me të cillen e ftote me shkue per disá dit te aj në rasen e ëmnit të tij, si per gjith vjetë. Prandej mori dhet dit lëje, e pá tjetër u b'a gadi m'u nisë per Shkoder. Një orë para se m'u nisë autobusi ku kishte xanë një vënd, duel prej shpijet, veshë e kerpitë, e s'a per me kalue kohen tue pritë, shkoj në kafehane. Gjet dy shokë qí ishin tue luejt taull, u ul një grimë herë me shikjue lojen e tyne, e porositi një gotë konjak. Erdhne dy shokë tjerë e e gjetne aty, e tue ndí se Ndoci ishte në të nisun, deshtne edhe ato me i urue udhen e marë me k'a një konjak. Tek e mrámja, kuer kujtoj se ishte koha m'u çue, u pershndet me shokë, e duel me shkue te autobusi. Por ishte kenë gjithnji heret, e Ndoci s'pau tjetër

mnëdyrë si me kalue kohen, por me këthye prap në kafehane tuj porositë persrí një gotë konjak. M'a në fund erdh edhe koha e të nisunit, udhtarë ishin pak n'autobus, e Ndoci xuni vënd qetsisht në një qoshe, shtríni kambët, ndezi cingaren, e autobusi u nis kadal kadalë. Xuer gazeten me lexue, por per pak kohë: pse mëndja i shkote pá ja d'a te daja, e s' vonoj m'u zhytë ndër mëndime të veta fantastike.

- Alamët burrit ky daja i tij, aq i shndoshët, aq i zhdervjellët, si mos me i pasë 70 vjetat në shpinë, me të vojte mëndja se nuk do të diste kurr. Por me gjith këtë deka do të vîte prá edhe per të një ditë, e Ndoci, sádò qí ja dhimte daja, ishte i sugurtë se nuk kishte me luejt mëç prej idhnimit. Heret a vonë, ai do të diste se do të diste, e atëherë të gjitha paret e pasunija e tij do t'u bájshin të Ndocit! Prá, me dekë se me dekë, pse nuk diste me shpejt?

- Shka do të b'ate mbasi t'i diste daja? Ishte një punë qí do t'u mëndote edhe këjo, mbasi münd të ndodhte pá pritë pá kujtue. Po kje se ishte e vertetë qí daja kishte m'ja napolionash, sikuer u flitte, e në kjoftë se i a lëte të gjitha atij, sikuersë kishte shpresë të ngulun, atëherë i u dote me mëndue si me e shtí në punë gjith at morí pasunijet, e mandej me b'a një program jetet qí mos me ia pasë lakmí kurrkuej. Dishiri i tij m'a i madhi ishte me udhtue, me shetitë e me pá boten gjithkahë, e prandej m'a parë se kurgjã do t'a knaqte vedin në ket pikë. Mandej do të mëndote edhe m'u martue. Pse jo? k'a dit ja kishte tue synin një vajzës së bukur e shpijes së mirë, por ajo deri tash s'kishte xé kryet per të asnji fije. Por mrapa, kuer të b'hoj pasanik, doemos se puna do të ndrrote. Por per me i b'a të gjitha këto punë ishte nevojë me pritë qí të diste daja, i cilli me pasë s'e kishte kurrkund menden.

.....

III

Mirini në Shkoder e shkoj fíll e në shpí të dajës. Palina, sherbtoria e tij, i çili deren, e Ndoci porsá spau u kujtue se dishka e jashtëzakonshme do të kishte ndodhë. Palina e shkrëtë, e cillen natyra s' e kishte pasë stolisë ndanti të posaçme, at ditë kishte një të páme me të shtí mnëren, ftyren e ngerlleshtë e të trishtueme, syt mbushë me lot.

- Shka ké Palinë? i tha Ndoci - Uh! zotni, shyqyr qi erdhe, i a priti Palina. Na ká gjetë nji rrezik i math. Zotnis, sot në mjesditë tue hanger buk, i ká rá pika, e ástht porsá gjáll. Kena mledhë të gjith doktorat e Shkoders, por thonë se puna e tij ká mbarue. Ndoci u tron-dit prej këtij lajmi, e i rá gadi disí pëndim per mëndime të tija të máparrëshme; por, pá vonesë aspak, vrap u njit nalt e hîni n'odë të dajës. Plaku i shkretë ishte shtrí në shtrat, zbë në ftyrë e nuk epte shêj jetet. Ndoci i u afrit shtratit, i mori duert, e thirri me êmen, por plaku i shkretë nuk e njifte. Vetem mbas disá sahatsh, tue çilë syt, tek e mrâmbja e njof-ti, i bânî buzën në gaz, e bâte si me dashtë me i thanë ndo'i send. Por s'mrrîjte me qitë fjalën prej gojet, vetem me njënen dorë qi s'ja kishte marrë pika, i bâte shêj pá ja dá te nji arkë hekurit qi ishte në qoshe t'odës. Ndoci nuk kuptote mirë se çka dote me i thanë daja, por me gith këte u mûndue m'e qetsue e me i dhanë zëmer me fjalë të bukra.

Në mrâmbje plakut të shkretë i rá edhe nji pikë tjeter mâ e fôrt e cilla i a kputi jeten.

Ndocit i rá idhnim i math sá s'ké, e gjith naten e lume s'mujt me mbyllë sy. I vîte para syshë ftyra e qetë e dajës e ndîte në zëmer si nji të brême e i u dukte vedja fajtuer qi kishte guxue me i dishrue deken atij farë daje. Por kto mëndime i kaluene shpejtë, e tjera kujdese kerkojshin vemëndjen e tij. Ma parë e mâ dalë n'e nesre do u'u bâte vorrimi e Ndoci dote qi të dalë sá mâ i lulzueshem. Edhe njimënd n'e nesre të gjith Shkodra mori pjesë në të per-cjellun të ngratit Palokë, i cilli kishte pasë gzue stimen e nderin e gjithkuej. Ndoci vîte mâ i pari mbas arkivolit, tue fshî lott me fa-culetë. Si mrrîtne ndër yorre, e u bâ salikimi, Ndoci desht me mbajtë fjalimin e rasës në ndër e në lavd të dajës të dekun. Foli gjatë e gjatë tue thanë sá e sá sênde qi as ai nuk dite se si i delshin prej goje, pse fjalime nuk kishte mbajtë kurr; kaq sá u çuditte edhe ai vetë, s'e kishte mëndue kurr per vedi se kishte gjith atocillësi oratorijet.

Si u krye ceremonija e permortshme, i bi-ndun tashmâ se detyren e tij ndaj dajen e de-kun e kishte plotsue mâ së mirit, Ndocit nuk i mbet tjeter veç me mëndue per pûnë të ve-ta. e mëndimi mâ i parë kje arka e hekurit per të cillin daja i kishte bâ gjith ato shê-je para se me dekë. Çka do të kishte mrëndë? Pare? Testamëndin? Letra? Fati i Ndocit do t'u date njitash. Prandej sá këtthej në shpí, ngau me vrap n'odë të dajës, e me nji çilc të hollë qi kishte hjekë prej qestekut të saha-tit të dajës çili arken e hekuri. Çka me pá me sy! Sá turra e bankënotave qindshe, sá gru-mbulli i fyshekëve me napoljona të verdhë. Ndoci mbet shtâng i mârrun mëndsh prej gzi-mit. E në nji zarf të madh kû sypri ishte

shkrue "Testamëndi i êm, gjet dokumentin e vertetuem prej noterit me të cillin daja Pa-lokë kishte êmnue Ndocrin per trashigimtár të përgjithëshem. Gzimin e Ndocit s'â gojë m'e diftue. Lumni ja e tij ishte e pákufi. Tash, po, ishte i zoti me çue në vënd që do dishír të vetin, sado të madh e të guxueshem. Prandej, puna mâ e parë, dau me vetvedi me i thanë lamtumirë nëpunësis. S'kishte mâ nevojë me punue, e s'dote me pásë të çame krejet, dote me kenë i lirë, i lirë me bâ qefin e vet, me gzue jeten. Prandej, pá bjerrë kohë aspak, per-shndeti Palinen, e mbasi e suguroj se per je tesë të sajë do të mëndote ai, u nis fíll per Tiranë me qellim qi me dhanë dorëhjekjen. Por kësaj herë nuk shkoj mâ me autobus si gjith-monë, tash ishte pasanik e mujte me shpenzue pá dhimë, dote me fillue shpejt me bâ qéf e kështu mori engagé nji veturetë luks. Hîni mrëndë, e automobili u nis si vetima. Bilë teper si vetima. Ndoci vûni oroe se shoferi e kishte lshue automobilin në mâ të madhin vrap. Mâ kadalë brë, se po na hjedh në handek, ber-titëte Ndoci, por shoferi u dukte si mos me çá kryet e vijote në vrap edhe mâ fort. Ndo-cit filloj me i u marrë fryma prej zorit, tash mâ ças me ças nuk pritëte tjeter, por kuer po plândosen në fund të ndo'i humneres.

- Rrababum!!..

Automobili u rrxue me furí e me zhumbúr të madhe në handekun poshtë, e Ndoci shkrepí kryet qi po i pelsitte prej dhimet.

- Diqa, bertiti... e i duel gjûmi, çili syt e pau se u gjindte endë... n'autobusin qi do t'a çote te daja. Të gjitha s'kishin kënë tjeter por nji ânderr, ânderr deka e dajës, ânderr gru-mbulli i bukur i napoljonave, e ânderr (shyqyr) edhe të rrxuemit e automobilit. E vertetë nuk kishte mbetë tjeter veç njajo dhimë krejet e fôrt qi nuk po i u dâte aspak.

Ah! ato gota konjak....!

Minimus

Cirka së vertete

Nierzimi ká dy fônerë: perparimin moral e atë ekonomik: njeni nuk shkon pá tjetrin, i pa-ri zgidhë çastjet e të tjetrit.

Centû

Kuer është puna me kryt kue vepren e tjeter kue, edhe të merrët bâhen të dijshe, por kuer është puna me vepre, shpesh edhe shum e dijshe bâhen të marrë.

Anonim

Kush din pak, don me folë shum.

Anonim

F o l k l o r e

Nuk është nevoja të permëndet rëndësija e posaçme qì ká folklorja në vëndin t'onë, mbasi këjo me të vërtetë është karakteristika mae fòrta qì kan gdhënë shekujt në ftyren e popullit shqyptár. Me gjith mûndimet e vjefshme e të fòrta qì janë bae e po bâhen prej shum anëve, mjerisht do të thomi se nji pjesë e madhe e këtij thesari kombëtár qì kurrjâ nuk mundet m'e zëvêndsue, per ditë po humbet e po shduket ka pak ka pak, mbasi breznit e reja, per efekt të kohëve të ndryshume, nuk janë mae në gjëndje m'e ruejtë të pá-prekun trashigimin e mârrun prej të parëve. Prandej n'a duket se është nji detyrë kombëtare kryesore edhe e ngutshme të mbledhunit integral të folklores, në kuptimin mae të hapët qì ká kjo fjalë, me qellim qì të ruhet si "Monumenta historica," të Shqypnis. Sado qì këjo gjâ lypë nji program të haptë punimi qì nuk mûnd të kryhet veç se prej nji enti t'organizuem, prap se prap çë do shqyptár qì mledh, tue pshtue prej s'humbuni, edhe nji fragment të vogel të folklores, bân nji veper të meritueshme atdhetare. Edhë na dishrojmë të mund t'a japim kontributin t'onë sado të vogel në ket veper të madhnueshme, tue botue në ket rubrikë copa prej folklorjet shqyptare, por per ket qellim mae fort se kurrjâ tjetër, presim bashkëpunimin e të gjith dashamirëve qì kan per zëmer historin e etnografín kombëtare. Ç' do shqyptár, në daç i kulturuem në daç jo, është në gjëndje me i sherbye Atëdheut në ket lëmë.

Per sod po botojmë vetem nji epigram të pá-njoftun të të famëshmit poet populluer shkodranë Osja i Fallçores. Qe historija e këtij epigrami: Osja, i thirrun në nji darsëm, m'sa vloshin hëngu e lojnat, kje lutë qì t'i qitët nji bejtë nji grues qì bâte sherbim aty e cilla u date në shëj.... per mungesë të plotë bukurije. E Osja aty per aty qiti ket vjerrshë e cilla, per ironin e hollë qì permбан, nuk i a lën dalë epigrameve mae të permënduna.

" Po ndigjo moj Luke-shndoshta:
I lum burri qì t'ká marrë!
Un atij falë mos i kjosha
Si mûnd t'dalë pá ty n'pazár!..

Erdh prëndvera

Gjithkah nji fllad i lët
Qì shpirtit i nep jetë,
N'lulzim mal edhe fushë,
Arë e livadhe mbushë
Me gjithfarë bimash t'blëra-
Njikjo, prá, është prëndvera!

Mbi déd e nper liqë
Me qinda velash ndë
Nen kupë t'kullueme t'qiellit
Qì shndrisin n'prarim t'diellit
Kah mb ujë lët i shtyen éra-
Njikjo, prá, është prëndvera!

Gaz edhe lojna fmish,
E kangë e gazmënd t'rish,
Dallnysha në fluturim
E kroje në gurgullim,
Nji festë permbi gjith tjera-
Njikjo, prá, është prëndvera!

E ndiesi t'ambla e t'reja
Qì n'shpirt pertrin haréja,
Qì zëmra s'mûnd t'i mshehë,
Por n'kangë e valle i shprehë
Tue njáll shpresë t're perhera-
Njikjo, prá, është prëndvera.

Zef Jakini

Per Album

Kushtue: Z. E.

Bimë e ré qì porsa e rrátun,
Shkrepi e rrehtë mbi të potera,
Rá per tokë, e mae fatmjera
M'e qe kryet kur nuk shpreson.

Per ne kjoft se kthen prap Dielli
E shon rrezet per n'xé,
Atëhere kndellet bima e ré,
Njallet prap edhe lulzon.

K.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Dromca historije

Marifeti i njëjti advokatit.

Në të paren davá qí pat në gjyqë penal i famëshmi adv. Anzi prej gjytetit të Vicenza-s, i qilloi me mprojtë një gungaç të shkretë i cilli me gjak të xët kishte mbytë një nieri qí e gërgitte pá ja dá gjithasáherë qí e shifte, tue i bertitë mrapa: "gungaç! gungaç!" I pandehuni e pohoj faktin e kerkoi vetem shkakun lehtësuer të provokimit të rëndë. Në mprojtimin e fündit, kúr mori fjalën advokati mprojës, ky nisi fjalimin e vet tue thánë: Shum të ndershem Zotní Gjyqtarë! Shum të ndershem Zotní Gjyqtarë! e tue i persritë këto fjalë pá pushue kurr.

Mbas pak minutave Kryetari i gjyqit bertiti: Zotní advokat filloje mã mprojtimin! e gjyqtarët nepshin shêje trazimit e publiku protestote. Por advokati, pá u tundë aspak, vijote: "Shum të ndershem Zotní Gjyqtarë! shum të ndershem Zotní gjyqtarë! pá prá asnjí herë, në një mëndyrë sá mos m'u besue.

Kryetari i gjyqit i terbuem ke s've prej idhnimit, i bite kumonës, gjyqtarët ishin çue në kâmbë prej nervozit, publiku bertitëte e bâte poterë të madhe, në sá adv. Anzi pá u tronditë aspak persritëte gjithnji ato fjalë të veta. Tek e mrâmja, kúr gjyqtarë e publik ishin bâ gadi me luejtë mëç, advokati pushoi ato fjalë e tha:

— Në kjoftë se ûn kam bâ m'u idhnue kaq fort Zotnín t'Uej vetem pse kam persritë me nderim një frazë të njerzishme, merrnje me mënd shka do të bâte klienti i ên qí tash sá vjet ndíte kah i bertitshin: "Gungaç! gungaç!"

Ky marifet i bukur i advokatit të rí u bâ shkak qí gungaçi i pandehun mori pafajsín.

Prit e qit

Pitt-i, nieri shteti i madh hingliz, tue dalë prej Parlamentit, ndeshi në derë kontin Frederik North, kundërshtár i tij politik, e qí ai pak perpara e kishte thye në Parlament. Pitt-i, qí s'e kishte zakon me mbajtë farë idhnimit, e pershndeti njerzisht, por konti North, madhshtuer, e shikjoi me perbuzje e i tha: "Un nuk i pershndes faqezet." E Pitt-i i pergjegji pá u tundë: "Por ûn po"— E kaloi.

Letrat e lojës republikane

Në Francë, kohen e rëvolucjonit, krajlát e krajlícat kjene hjekë prej letrave të lojës. Në vënd të krajlave kjene vûe kater letrarë: Molière, Lafontaine, Voltaire e Rousseau, e në

vënd të krajlícave kater virtytet kryësore: Urlija, Drejtësija, të Perkurmit e Qindresa. Gjithashtû u veprue edhe n'Amerikë vjeten 1848. Në vënd të krajlave kjene vûe: Presidenti i Denarit, Gjon Adams; Presidenti i kupës, Vashington; Presidenti i spathíve, Franklin; e Presidenti i Mâçës, Lafayette. Në vënd të krajlícave kjene vûe hyjnít mithologjike Prênda, Ceres, Minerva e Fortuna. Shka bân fanatizmi!

Roja e hangun....

Në 1859, mbas të hîmit t'ushtríve besëlidhuna në Milan, kje vûe në lulishtë populllore një majmun. Kaq me shumicë rrâni populli per me pá at shtasë, sá qí auktoriteti kje; i shternguem me vûe një roje per me mbajtë qetsín në gjith at mori gjindsh. Roja ishte një ushtár i Gardës kombëtare, i cilli u madhshtue shum per detyrë qí i kishin ngarkue, porsë qyshë në të paren mrâme harruene me çue një roje tjeter m'e ndrrue. Ushtari i shkretë qindroi e nuk u merit deri naten per terr, por kúr në lulishtë s'mbet mã nieri i gjallë, edhe majmuni kishte fjetë, dau me lânë vëndin e me shkue në shpí. Por per me i dalë punës perpara, në rasë se do t'a kerkojshin eprorët, me qellim qí mos të kujtojshin se ishte aratisë, la aty pushken edhe bajonetën s'bashkut me një biljetë kú kishte shkruë: "Roja hanger" me të cillen, n'at mëndyrën e vet, dote me diftue me fjalë të shkurtá se kishte shkue me hanger. Duhet me i marrë me mënd n'e nesre nadjë fjalët e vigmat e publikut qí prej atij shkrimit kuptoi se majmuni kishte hanger rojen tuj lanë.... per lepricë të pá-blume pushken e bajonetën.

Poeti e litar

Nen Carin e Rusís Nikolla I, poeti Relbieff, per shkak se kish marrë pjesë në një kryengritje, kje dënue me u vërtë në litër. Po shi n'at ças qí i a kishin vûe lakon në fyt, litarí u kput, e i dënue u rrotullis per tokë.

Në Rusí-tha Relbieff, tuj u çue në kâmbë nuk dijnë me bâ kurrqë, as një litár si kush jo! Mbasí, në një rasë të tillë, i dënue me per dekë ká të drejtë me këndë falun, kje çue me një litár te litár te Carí per me i diftue çashtjen edhe në pvetë se shka me bâ. — Çka ká thánë i dënue me poeti Carí. — Madhni ká thánë qí në Rusí nuk dijnë as me goditë një litár. "E mirë: tash po i a mushim mëndën se nuk áshit ashtu." E mbas pak kohe poeti sprovoi cillësinë e mirë të një litarit tjeter.

Nieri qi s'shifej

roman i Jules Verne-s

1)

I

...E eja sá mâ parë, Henrik i dashtun, pse të pres me padurim. Vëndi është qi s'ká mâ i bukur, e kjo krahinë e Magjarrís së Jugut është me shumë interesë edhe për një ingjienjer si jë tî. Mëndoju prâ qi s'kë me e kja kohen qi do të bjerrish për ket udhëtim.

Me mällë i jyti

Mark Vidal.

Kshtë mbarote letra e vllaut t'ëm, qi e mora me 4 prill 1757.

Sherbtori m'a dha me qetësin e zakonshme e un me të njëjten qetësi e çila e e lexova prej fillimit deri në mbarim, deri nder rreshtat e fundit qi përmbajshin në thalb të vet ndodhjet e jashtëzakonshme në të cillat un nuk do t'ishem krejt dorëjashtë.

Kaq e madhe është verbsija e njerzvet! Kshtë shtiellet, pá dijení të tyne, pelhura tanë mshef-sí e fatit.

Vllau i ëm s'e kishte keq. Un nuk e kja at kohë qi bora.

Por a thue do t'a tregoj? A por disá punë është mâ mirë me i mbajtë në heshtim? Kush ká për t'i xanë besë një historiye kaq të çuditëshme, qi as poetent mâ të guxueshem nuk ishin trimnue me e trillue?

Dalë kû të dalë, un po i a hîj. Në dashtë të më xëhet besë, në dashtë mos të më xëhet, un nuk po mûnd të pritem pá e pershkrue at varg ndodhjesh të çuditëshme e qi me leter të vllaut t'ëm të thuesh xën fíll.

Marku, vllau i ëm ishte aso kohe njëzetetë vjetsh e ëmni i tij si piktor ishte mjaft i përhapun. Një dashtëni e ambel e e kthellte na lidhte së bashku; e mûnd të tham se prej anes s'ëme ishte pak si dashtëni babe, mbasi un kishem tet vjet mâ teper. Enë të rij kishim bjerrë prindt t'onë e mue m'ishte dashtë m'u kujdesue për rritje e edukatë të tij. E mbasi kishte një të prirun të spikatun për pikturë, un e kishem kshillue e disi shtye me kapë at rrugë në të cillen aj mandej do të kishte at sukses të meritueshem.

Por tash Marku ishte kah merrte grue. Kishte do kohë qi banote në Ragz, një gjytet me randsi i Magjarrís së Jugut. Perpara kishte pasë jëtue për disá javë në Budapest, në kryegjytet, kû kishte pasë pikturue disá kuadra të bukur e të paguem mirë e kû kishte mujtë me pá e me çmue pritjen e mirë qi kanë hartistat në Magjarrí. Mandej prej Budapestit, tue ndjekë Tunen, ishte ulë në Ragz.

Nder familje mâ të parat e ktij gjyteti njehej ajo e doktor Roderich-ut, mjek në zâ në tanë

Magjarrín, i cilli pasunin e madhe trashigues prej të parëvet e kishte shumë me ushtrim të hartit të vet.

Kur largohet prej vëndit të vet për ndo'i udhëtim në Francë, në Itali a në Germani, jo vetëm të pasunt e ndijshin mungesen e tij, por edhe të vobektit e njerzt e ulët me të cillët ishte gjithherë i shkueshem e dorëdhënë e nuk kursehej me t'ndihmue. Prandej ishte i nderuem e i dashtun prej gjithkuej.

Doktor Roderich-u kishte gruen, një djalë, kapidanin Haralan, e një vajzë me ëmen Mira. Marku tue hî në shpí si mik i doktorit, kishte mbetë në bukurin e hirsin e asajë vajzë e prandej e kishte shtye të nisunit prej gjytetit Ragz. Por, mûnd të thohet me suguri, se edhe asajë i ishte pelqye Marku. Edhe nuk e kishte gabim pse Marku ishte edhe është gjithnji faliminderës Zotit-nji djalë pernjimënd i páshem, shtatnaltë, me dy sy të kaltert shumë të gjáll, flokëkshtëjët, me një báll poetensh, me dukë e hije të një nierit të cillit i qeshë jeta, i shkueshem e fjalambel me gjithkënd, me një natyrë të njëj hartisti, i dashtun për bukurí.

Un nuk e njifshem Miren veç se prej letrave të flakta të Markut; kishem dishír të madh t'a njifshem drejtë për drejtë, e vllau i ëm di shrote edhe mâ fort qi un t'a shifshe e të rrishshe me të.

Më lutëte qi un të shkoshem në Ragz, si kryetár i familjes qi jam, e dote qi t'u ndaloshe jo mâ pak se një muej, e s'prate tue m'a persritë se e fejuemja e vet më pritëte me padurim. Di-ta e martesës do të caktohej mbasi të kishem mrrijtë un, pse Mira dote perpara me pá me sy të vet kë kishte për të pasë kumat, për të cillin i kishin pasë folë me aq entuzjazem në të gjitha pikëpamjet.

- Kështu, mos gabosh, thote ajo... Prandej nuk dote kurrresi me e shqyptue at "po fatal perpara se Marku t'ja paraqitëte Henrikun...

Tanë këto punë m'i dítote vllau i ëm Marku nder letra të shpeshta q' më dítote, e gjithherë me entuzjazem të madh. Kuptohej kjartas se një dashtëni e madhe e kishte xanë për Miren Roderich.

Dava prâ me u nisë me bâ udhëtimin në të shkoem gjysen me katrocë e gjysen tjeter neper lumit e Tunës. Në pershkime të ktij lumi kishem mujtë me u kuaqë me të páme të madhnueshem të brigjeve të tija prej Vjenet deri në Ragz.

Si i kreuva punët e mija mâ të ngutëshmet e si xora dokumentat e martesës të porosituna prej Markut a gatova për udhëtim.

Nji ditë para të nisunit, me 13 prill, shko-
va në zyre të komiserit të policisë, mik i fort
me mue, për me e pershndetë e me xjerrë pa-
saporten. Tue m'a dorëzue më porositi me i bā
urimet për martesë Markut, me të cillin kishte
pasë kënë njoftë.

- Dij edhe tha-se familja e doktor Roderich-ut,
me të cillen jeni kah bāni krushqī, āsht nji
nder mā të ndērshmet e gjytetit Ragz.

- A t'a kā xānē kush në gojë?-e pvetā.

- Po, e shi mrāmē n'Ambasadē t'Austris.

- E kush kje ai?

- Nji oficjer i garnizonit të Budapestit - qī
kishte pasë t'ndhē miksī me vllān t'ānd, kūr ky
gjindej në kryegjytet të Magjarris e qī s'gjet
fjalē për me e lavdue. Suksemi i tij në krye-
gjytet kje i madh e njat pritje qī pat në Bu-
dapest kā pasē edhe në Ragz. E nuk āsht për
t'u çuditē, lum Vidal-i pse aj pernjimēnd qī
e meriton.

Por un dojshem me dijtē mā giatē e prap
pvetā:

- Ai oficjeri do të kēt pasē fjalē lavdi ndo-
shta edhe për familjen Roderich?

- Āsht e dijtun. Doktorī āsht nji shkencetār
nē veshtrim mā të naltin e fjalēs. Kā ēmen të
madh e të perhapun në të tānē Mbretnīn e Au-
stro Magjarris e me e kqyrē hollē, yt vllā kā
dijtē me i rā shējit, pse zojusha Roderich āsht
nji vajzē shum e hijshme.

- Prandej nuk kē m'u çuditē aspak-i a bāna
vetē-me të diftue se edhe Marku āsht në ket
mēndim e qī kā xānē dashtēnī të madhe në tē.

- S'kā mā i mirē, lum miku! e të lutem prā
me i paraqitē urimet e mija t'ānd vllā; lum-
nija e tij kā me kēnē shum e madhe e kushdi
se sā zēmra kā për të bā me plasē... Por - e
ktu miku i ēm ngurroj pak me vijue - s'dij a
po flas pak teper... tue të kalxue...

- Si teper?... ja prita i çuditun.

- Jyt vllā nuk të kā shkruē ndo j herē se pak
muej para se të mrrijte në Ragz?...

- Para se të mrrijte në Ragz?... persrita.

- Po... zojusha Roderich... Por edhe mūd
tē jēt qī jyt vllā nuk din gjā.

- Loc i dashtun, fol kjartas: nuk jam kah
tē kuptoj fare se çka don me thānē.

- Puna āsht, e s'kā pse çuditet kush, qī zoju-
shē Miren e kān lypē disā tjerē perpara, e si-
domos njāni qī kā bā ç'mos për me mujtē me
e marrē. Kshtu mos tjetër mē tha mrāmē n'am-
basadē aj miku i ēm, qī para pesē javëve gjī-
ndej gjithnji në Budapest.

- E mandej si āsht bā puna e tij?

- Kurr-gjā: kje largue prej doktor Roderich-ut.

- Atēherē kēnka punē e kalueme e nuk āsht
për t'a pasē mā në kujdes. Mandej me i pasē
rā ndopak n'ēr Marku, nuk kishte lanē pā mē
shkrue. Perkundra nuk mē kā permēndē kurr-
gjā! Duket veç punē pā randsī.

- S'āsht ndryshe, lum Vidal-i; porse preten-
dimet e atij nieri mbi zojushen Roderich e
kanē lā do zhurmē në Ragz, e āsht mirē qī t'a
dijsh.

- Po, po! kē bā shum mirē qī mē diftove,
mbasi duket edhe qī nuk kēnkan vetem thāna
e thaça.

- Jo, jo, janë lajme ttē verteta.

- Por punē të kalueme - pergjegja - prandej
nuk kanë randsī.

Deshta me u çue e me dalē, por mandej
prap pvetā:

- Por ai oficjer a t'a kā diftue ēmnin e atij
djalit?

- Po m'a kā-diftue.

- E si i thonē?

- Guljelm Storitz

- Guljelm Storitz?... mos āsht i biri i atij
shkencetarit të madh, kimika alkimist qī āsht.

- Shi njaj!

- Āsht nji ēmen i njoftun! Ēmne i nji dije-
tarit në nām për hetime qī kā bā.

- E për të cillin Germanija kā arsye me u
krenue, lum Vidal-i.

- Po, a s'kā dekē?

- Kā dekē tash pak vjet: por kā lanē të bi-
rinē, si mē diftoj ai oficjeri, āsht nji nieri
shum i dyshimtē.

- I dyshimtē?... Po pse i dyshimtē?...

- Nuk e di... Duket veç se nuk āsht nieri
si të gjith tjerēt.

- Kqyr, kqyr, - i a bāna tue qeshē - me të
vertetē qī kenka nji nieri i interesantshem! Do
tē kēt veç trī kambē, a kater krahē a kushdi se
çka mā teper?

- Ktē n k m'a kanë diftue-pergjegji tue qeshē
edhe ai. Por mēnboj se gjikimi mbi tē vret mā
fort në pikēpamje morale se fizike. Si do kjof-
tē me çka kām mujtē me marrē veshit āsht mirē
mos me i a pasē besen e mos me pasē punē me tē.

- S'kēm me pasē punē, lum zojusha, në mos
tjetër deri at dītē qī zojusha Roderich qī për
t'u bā zoja Vidal.

Kshtu tue i dānē fund kalëve, mē pā i shtī
aspak kujdes vedit, i shringova doren mikut
t'ēm, e ktheva në shp për me e krye gatimin
për udhētīm.

(vijon)

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Cirka pastruese

Të perlyemit e gjuhës me fjalë të hueja të pá-nevojshme është një gjë e vajtueme prej gjithkuj, por mjerisht fort pak janë ata që praktikisht kujdesohen për të shndoshun të kësajë plage së vertetë që ka marrë kaq haptë në trup të më të çmueshmit visër t'atdheut: gjuhës s'onë, e cilla tash s'qind – e mijvjeta na ka rrujt pá-varsin etnografike për të cillen mburremi para gjith popujve të botës. Besojmë prë se shëj- te është ç'do fushatë që ka për qellim mprojtjen e perparimin e gjuhës. Edhe, "C i r k a" e jonë e vogël don me marrë pjesë në këtë fushatë tuj hapë ket rubrikë në të cillen me ndihmen e bashkëpunusit t'onë Z. Lul Shkurtit – do të mundohet me lshue c i r k a p a s t r u e s e përmbi llo- min e ndytë me të cillin për gjith ditë po ster- klatet e bukura gjüha e jonë.

Cirka

Po të vërmë lavrimin e gjuhës shqype nder vjett e fundit, shofim se me të vertetë gjuha e jonë ka bërë perparime të mdhaja në shvillimin e sajë e në lamen e letraturës, sidomos për veper të disa shkrimtarëve e studjuesave të dëm në shëj, por n'ânë tjetër, tue pá si shkruhet e si flitet sod shqypja, neper fletore, neper fjalime publike e nder shkrime të disave, do të thomi me dhimë në zëmer se gjüha e jonë ka psue një të smrapun të mnërshem. Me lexue sod disa shkrime që janë të mbushu- na fünd e për mëje me gjithfarë fjalësh së hueja, të ve mëndja me pvetë se ato shkrime a janë të shkrueme shqyp a por në një gjuhë të huej në trajtë shqype. Në kohë t'ëme, ko- hen e robnis, me pasë ndodhë këjo punë nder fletore shqype që u botojshin atëherë, na të gjith, pak me thanë, kishim qeshë. Por sod këjo punë, tue u pasë bërë një smundje e per- gjithshme, nuk i bën më kurrfarë pershtypjet shumicës. Sod fletorari a gojtari shqyp, kuer perdoron një fjalë të huej, nuk kujdeso- het aspak me dijtë në se në vënd t'asajë fjalë a gjindet fjala ose fraza shqype a por jo, por i mbushë shkrimet a thënë e veta shpesh herë me më shumë fjalë të hueja se shqype. Kishim me i bërë një të fyeme të rëndë fletorarëve t'onë po të thojsim se atyne i mungon të njoftunit e gjuhës, pse, me këndë shkrimtar shqyp a mos me zotnue plotsisht gjuhën shqype kishin me këndë dy sën timer që nuk shkojnë bashkë, me s' shkon nata me ditë. Do të, thomi prë se smundja e perdorimit të fjalëve të hueja të pá-nevojshme është vetem snobizëm; seicilli që perdoron ato fjalë don me qitë vëdin në dukë se e njef at gjuhë të huej, e nuk e din se me ket punë i nep vëdit diplomën e pá-dijes më të madhe: pá-dijes së gjuhës së vet. E të vë-

het oroe se këtë nuk flas për ato fjalë që kanë cillësi karakteri nderkombëtar e që me vshtirësi mund të zëvendsohen me fjalë shqype, por për ato që për të cillat fjalë shqype nuk mungojnë aspak, në daç fjalë të veçanta, në daç të shprehuna me një frazë o perifrazë. Pse, nuk duhet të harrojmë, se ç'do gjuhë ka veçorit e veta, e njat kuptim që njëna e shprehë me një fjalë të vetme, tjetra mund t'a thotë me dy tri, o me një frazë, ose ana- sjelltas. Një veçari e spikatun e gjuhës s'onë është këjo, që ekë të shvillueme frazeologin në mëndyrë fort të haptë, s'at, mund të thomi, kurr- një gjuhë tjetër. M'e perdorue, m'e shtë në punë ket frazeologj, është detyra e ç'do shkrimtarit, e t'u vertetote këjo punë, atëherë nuk do të ndodhte shka shifet sod, që shumica e shkrimeve shqype duken si t'ishin perkëthime prej gjuhësh së hueja. E mbasi e nderta e perkohëshme "Cirka" tue hapë fushatën e vet për pastrimin e të çmueshmes gjuhës s'onë ka pasë mirësin me pranue bashkëpunimin e vorfen t'ëm për s'at i perket çashtjeve gjuhësore, do të mundohem me prë disa shëmbuj xjerrë aty këtë, – pse me i dftue të gjith s'kishtë me mjaftue gjë – se si perdorohet sod gjüha shqype prej shumicës së madhe të shtypit t'onë, për me qitë në shesh shka dftova sypr. Besnikë kryefjalës së "Cirkës" Cirka shpon gurin", nuk do të lodhem kurr në ket luftë shëjte, e do t'a njehim vëdin për mjaft të shperblyem në kjoftë se mündi i ynë ka me vjeftë me i bërë pastrimit të gjuhës edhe më të voglin hap.

Qe prë disa shëmbuj që më fort më kan rë në sy prej fletoreve të këtyne ditëve:

"Arbënia" Nr. 251, faqja e parë, shtylla e parë, "t'izoluër" fjalë që shqyp thohet e vetmueme; sht. 2, "atak" fjalë që, si na ep shëmbull vetë shkrimtari në artikull, perkëthe- het shqyp "sulmim", Nr. 252, sht. 1, "minierë" që shqyp thohet xehet "injurancë" që s'duhet... m'u injorue se shqyp thohet pá-dijes ashtu e msheftë për fjalën "latente". Nr. 253, f. 1, sht. 1, "observator" që shqyp thohet vëjtës ose vrojtues "skllavë" që perkëthehet besni- kisht: rob; sht. 2, "allegre" shqyp e gzuesh- me; sht. 4, "akamuar" shqyp: brohoritë; sht. 5, "rebelëve" që shqyp thohet kryengritësve. "Besa" Nr. 144, sht. 5, "avancimi" Si thohet shqyp? Na e mson vetë shkruesi i atyne fjalëve 14 rreshta më poshtë: perparimi; rezistencë, me pasë shqyp thohet qindresë. f. 4, sht. 1, "suprematës" shqyp thohet: gjëndjes. Nr. 1443, f. 1, sht. 1, "supreme" shqyp thohet: më e näl- të; sht. 2, "hezitim" thohet: ngurrim; "cirkon- stanca" perdorohet rrethanave; "nacionale"

Në pershkim të dy javëve

Shkoder, me 14 Mâjë 1936.

Syt e gjith botës janë të sjellun sod kah Italijs. Ndodhjet e jashtëzakonshme e vëndimet qî kâ mârre e âsht tue mârre Qeverija Italjane kanë nji randësi fort të madhe si në vet-vedi si per rrjedhimet qî kanë per të pasë. Mbreti i Italis qyshë me 9 të këtij mojit-në mramje me fjalim historik të Duçe-s âsht Pera-nduer.

„Tokët e njerzt qî i perkithshin Perandoris Etjopike janë të vûem krejt e tanësisht nen sovranitetin e Mretit t'Italis..

Mbreti i Italis mërr per vedi e per trashigimtarët e vet titullin Peranduer i Etjopis.

Ky vëndim i marrun prej Këshillit të madh Fashist e prej Këshillit Ministruer në pak dekika e lajmue prej Duçe-s prej balkonit të „Pallazzo-s Venezia“ kâ shkaktue nji entuzjazem kaq të madh në popullin, qî mbushte krejt „Piazza-n Venezia“, në gjith Italin edhe jashtë kûdo qî rreh nji zëmer italjane, sâ âsht vshtir me u pershkrue. Mbas pesëmdhetë qindvjetash Roma po bahet persri kryegjytet Perandorije e çander frymuese e nji organizmi të madh. E çka âsht ma teper populli italian me zâ të përbashkët âsht lidhë perpara Duçe-s e âsht

shqyp thohet.... me gjasë: kombëtare. Nr. 1444 f. 1, sht. 3, „prezancen. a s'âshs baras: pranin? sht. 4 „trupat italjane. thuej: ushtrit italjane; fjala trup shqyp shënjon tjetër gjâ; „guvernor. shqyp kemi: sundimtâr; f. 2, sht. 2 „konsekuenca. shqyp thohet: pasoja. Nr. 1445 f. 1, sht. 1, „prevuajancë. (!) thuej: parapási, „triumf. : ngallnjim; „triumfant. : ngallnjyes; „sakrific. thohet: flî; f. 4, sht. 1 „responsabel. ... kam kujtue se thohet: pergjegjës. „Vatra. Nr. 525 f. 1, sht. 1, „kultivimin. thohet: lavrimin; sht 3, „Iperatorija. thohet: Perandorija; „militarisht. shqyp: ushtarisht; f. 2, sht. 1, „insistonin. shqyp: ngulshin kâmbë; Nr. 526, f. 1, sht. 1, „të pá konfirmuara ose vertetuara. a s'âshs baras? atëherë pse „të pa konfirmuara. ? ; „diskursi. kemi shqyp: bisedë, fjalim, ligjeratë, tri fjalë shqype per nji të huej, e do të shkojmë me kerkue shi ket të huejen? „Ilyria. Nr. 52, f. 1, sht. 1, „akuzohemi. thohet shqyp: paditemi; sht. 2, „pasjon. kemi shqyp „psim. ; „kapriço. shqyp: trill. E per sod mjaft.

Lul Shkurti

betue perpara tij me kënë i dëjë per ket madhëni të ré t'Atdheut si në punë të perditëshme si edhe me kënë nevoja në të derdhun të gjakut në mproje të Perandoris. Në nji kohë mjaft të shkurtë i âsht lajmue botës të thyemit e ushtrive Abisine, ngallnjimi Italjan, hikja e Negusit, të shtruemit e popullit Etjopik Qeveris së Romës, temelimi i Perandoris Italjane. Ç'rugë kanë me marrë mas këtij fakti të kryem Fuqit tjera? Çka kâ me bâ Lidhja e Kombeve?

Lidhja e Kombeve e kâ shtye të rrahunit e kësajë çashtje në mbledhje qî kâ caktue per 15 Qershuer. Baron Aloisi perfaqguesi i Italis mori urdhun me u largue prej Gjenevës e m'u këthye në Romë. Të larguemt e Baron Aloisi-t bâni pershtypje të kthellte nder qarqe të Lidhjes të Kombeve.

Nji randsi të posaçme, sidomos per balkanas, kâ mbledhja e kater ministrave të Pûnve të Jashtme të Jugoslavis, Turkis, Rumanis e Greqis nen êmnin „Marrveshtja Balkanike“. E shkaktoj ket mbledhje vëndimi i marrun prej Turkis me fortifikue Dardanelët. E prej këtij vëndim duelen në shesh çashtje të reja sikur interpretimi qî i jep Greqija paktit nenshkrue n'Atinë me 1934, gjendja e Bullgarisë mbas fortifikimit të Dardanelëve e nevoja e sajë per nji shfrim ekonomik në dét Egjë, etj. Mbledhja âsht çilë në nji atmosferë besimi e optimismi të gjall. Âsht folë edhe per çashtje qî interesojnë drejt per drejt pjestarët e kësajë mbledhje sikur rrjedhimet qî lufta italo-abisine kâ per të pasë në Mjesdhë e në lindje t'aferme e çashtje tjera të soçme.

Si kâ mbarue mbledhja, ministri i Pûnve të Jashtme i Turkis i kâ lexue shupit ket deklaratë zyrtare.

„Kater ministrat të mbledhur 5 herësh kanë shqyrtue me nji frymë mësije problemet aktuale. Në të gjitha çashtjet e rendit të ditës ministrat kanë muejt me konstatue nji unanimitet të plotë. Greqia caktoj pikëpamjen e vet rreth Paktit Balkanik per me merrt me i a merrjt nji shtetim të lidhjes e kësajë pikëpamje kje pelqye per ministere.

Mbasi politika e Marrëveshtjes shvillohet mbi integritetin e kufijve të sotshem, edhe mbi respektin e sigurimit, kater ministrat folen mbi mjetet mât të pershtësime per me mbajtë sigurim në Balkan. Ata kanë caktue edhe pikëpamjen e Marrëveshtjes Balkanike per sâ u perket çashtjeve të ndhaja të sotshme të politikës nderkombëtare. Fuqit qî kanë caktue Paktin Balkanik do të mblidhen rishtas n'Atinë mbas sekcjonit të vjeshtes të Lidhjes së Kombeve.

Kriza e jonë

Kriza sod është gjithkund në botë, është një smundje e përgjithëshme, por gjithkush kjan at mjerimin e vet e kerkon e studjon mjete per me muejt me e largue. Asht një e vertetë e konstatueme sá e sá herë si në shtyp, si nder bisedë se vorfnimi i vëndit është i madh.

T'a difton puna e rrogës së puntorit e çmimi i gjanave të prodhueme mrëndë, qí janë si termometri i gjëndjes ekonomike të vëndit. Mjafton me pasë nevojë per një puntuer, se kanë per t'ardhë me ofrue punen e vet mǎ se dhetë e sejcilli me një rrogë mǎ t'ultë se shoqi. Me 4 e deri me 3 lek burri shtrohet me punue gjith ditën per me u çue të vetëvet njat pakicë ushqim sá me mbajtë frymen gjallë. Ká tjerë mandej - shumica - zot shpijash vetë i pësti a vetë i gjashti, qí dalin nade per me kerkue punen e tue mos e pasë gjetë i duhet me këthye në mramje në shpí pá kurrfarë fitimit.

Këjo është gjëndja e mjerueshme e puntorit, puntorit me krah. Por as tjerët nuk janë mǎ mirë. Po të flitësh me zanatli, ankimet e tyne janë të mdhaja e mjerisht të verteta. Zot këpuc-toresh, prestoresh, zdrukthetoresh etj. me një punë të lét fort, me të vshtír mrrijnë me pague qirán e dugajës e mǎ me të vshtír mǔnd të mbajnë shpín. Të voglueme shpenzimet tek s'bán, hjekë puntorë e shegerta, në fund nuk u a qet. E një shumicë e madhe mandej elhakçish qí mbesin të papunë.

Nuk është nevoja per një shqyrtim të kthellte mandej per me pá se tregtija ká shterrë fort. Mjafton me bǎ një shetí neper pazár per me konstatue me sy mungesen e tregtis: kúr të rríj i zoti i dugajës me orë kambë mbi kambë per me pritë një blés krye dy orësh qí kúr bǎn e vjen shikjon e në fund nuk blén gjǎ pse - thotë - njatje m'andej njat gjásënd e ká gjetë mǎ lirë jose lypë me e pasë veresije, asajë nuk i thonë tregëtí.

Por si, thame, kriza ekonomike nuk është vetem një fenomen i vëndit t'onë por është e perhapun gjithkah në botë e pak a shum të gjith popujt janë tuej vuejt prejë soje. Bile nder vënde të tjera puntori qí rrin pá púnë endijn mǎ teper krizen, e mos me kënë ndihma drejt per drejt e qeverisë kishte me u gjetë në rrugë të madhe; në sá qí këtú në vënd t'onë, kú ekzigencat e shumicës të madhe të popullit janë të kufizueme, dikush në një mëndye e dikush në një tjetër, e gjënë mëndyren mǎ a keq sá me xjerrë një soj jeteset. Asht mandej ndihma e Qeveris, e Bashkisë e e shoqñnavet bamirsije. Por me gjith këtë kriza është, edhe fort e ndíme, e është një detyrë jo vetem e Qeverrisë por e të gjithve me e kerkue shka-

kun qí kuer të gjindet me perdorue mjetet e pershtatuna per me mujte me e zhdukë. Thohet se shkaku mǎ i parë i krizës nder vënde të gjytetnueme është syperprodhimi i industrive, e, per mungesë tregjesh kú me i shitë mallnat, - pse sod gadi të gjith komet po mǔndohen me pasë fabrikët e veta-nji sasi e madhe industrish janë kënë të shterngueme t'u mbyllëshin. Por ndryshon vëndi prej vëndit e prandej edhe shkaqet në mos të gjitha disá janë të ndryshme. Pse po të ishte të mbyllunit e fabrikëvet shkaku i krizës, nuk kishte me kënë arsye të jët krizë në vënd t'onë, mbasi na nuk jemi një shtet industrial. Njeti prǎ don kerkue shkaku i krizës qí na mǔndon. Shkaku mǎ i parë e mǎ i fórt, si e kanë thǎnë e është provue, është pashfrytësimi i tokës s'onë në të gjitha begatít e saja. Kriza e jonë nuk është krizë syperprodhimit por krizë nenprodhimit. Kúr kemi me fillue me shfrytëzue racjonalisht fushat e malet t'ona, ujnát qí na rrethojnë e vizaret e nentokës, atëherë edhe kriza e jonë, në mos tjetër në pjesen mǎ të madhe, ká me u zhdukë. Por per shfrytësimin e vëndit lypen kapitale relativisht me randsí, qí na mjerisht nuk i kemi. Prandej ká kënë krejt e nevojëshme e ká per të pasë sigurisht rrjedhime të mira marrveshtja qí per ket qellim ká bǎ Qeverrija e jonë me atë t'Italis.

Çashtja ekonomike nuk është një çashtje e fjeshtë e e kollajshme, por është një çashtje fort e nderlikueme, një çashtje, si i thonë, poliedrike e qí nuk varet prej një faktorit të vetem, por prej një shumicë faktorësh shum herë të padallueshem ka i herë edhe me vshtir-sí të madhe m'u perballue. Pashfrytësimi i begatívet të shqypnisë është shkaku mǎ i parë i krizës nder né, por nuk është i vetmi. Janë edhe tjera shkaqe qí duhet me i kerkue e me i studjue e mbasi sejcilli vënd ká disá shkaqe të krizës e probleme të veta, pikepamje gjithfarësh e të ndryshme sado të parríjta të jenë ndihmojnë per të zgjidhur të këyne problemave. Lypet prǎ bashkëpunimi i të gjithve. E na prej ǎne s'onë këtij bashkëpunim nuk kemi me i u shmançë.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Msime shpijake

Harmoni nryresh. - Si per sbukurim e stoli pergjithsisht, si edhe per petka etj. asht e vjefshme me dijtë se cillat janë nryret qi shkojnë njana me tjetren.

Dý nryrësh:

Të kuqt shkon me të verdhë, me të kuq të portogalët, me boj-qiell të mbyllët, me boj-qiell të blerët, me të verdhë të blérët, me t'artë.

Të verdhët shkon me të purpurët, me boj-vjollcë, me boj-qiell, me boj-qiell të blerët. Të blertit shkon me të cinabert (nryra e buzve ....natyrale, me të kuq, me të purpurët, me të portogalët, me të verdhë. Të kuqt e portogalët shkon me boj-qiell, me boj-qiell të mbyllët, me të verdhë të blerët.

Boj-qiella e mbyllët shkon me të kuq të portogalët, me të verdhë, me të verdhë të blertë.

Trí nryrësh:

Kuq, boj-qiell të mbyllët, verdh.

Kuq i ndezët, boj-ullini, boj-vjollcë.

Verdh, të thimt i blerët, të purpurët.

Të portogalët, të blerët boj-vjollcë.

Boj-qiell të mbyllët, boj-qiell, verdh të portogalët.

Të blerët të kjarët, të portogalët të kjarët, të drandofillët të kjartë.

T'artë, të kuq, boj-qiell të mbyllët.

Vullaj lulesh me vizatime. - Asht një mëndyrë me të cillen münd të qiten vizatime krejt të dallueshme. Fillohet tue bân në një leter të madhe njaq sá vullâni vizatimin, mandej lyhet letra gjithkah paksá me kole, syprî qiten farët e ndryshme mbas vizatimit të bâmë qi prej kôles mbesin njitë per leter. S'asht nevoja per tjeter veç me shtrî at leter mbî vullâ e me i shtrue syprî pak dhé. Letra ká m'u kalbë, e lulet kan me bîjtë njashtû si asht bân vizatimi.

Shtroje. hatija.sagjade. - Shum herë shtrojet mbas do kohë perdorimi bjerrin nryret e ndezta e të bukra. Per me i a këthye sadopak ato nryre, vijn me me i lagë me ujë qi të két pak amonjakë mrëndë.

Shtroiët nder shkalla e rrugina. - Këto shtroje kanë per t'u prishë e shkye njaty kû rreh kâmba mâ teper e sidomos nder buzë të kâmbëve të shkallës. Per me i dalë para kësajë së keqe, me vûe nder ato vënde nen shtroje letra një disá fish.

Këshilli i mjekut

Per nanen e per fmi. - Nji liber françez shkruen: "Njiqindmí fmi françez desin per gjith vjetë para se t'i mbushin dymdhetë mvej!... Asht punë me të shtij mnëren, e asht kerenimi mâ i keq qi ká mbí krye Franca!... E shkaku mâ i parë asht p á d i j a, - pádija e sherbimevet mâ të para qi do të kenë fmija, pádija per çka i perket higjenís së tij, mbâjes, ushqimit, veshës, fjetjes së tij, kujdesimi per digjestjon (per të bluem të haes) të tij, per dhâmë, per të shtuem të shtati, per peshë, në një fjalë per gjithçka e lypë shndedja e tij." - Kështû në Francë. Kish t'i kishim statistikát si i kânë françezt, kushedi sá kish me dalë perqindshi i dekës së fmijvet në Shqypni!... Shkaku mâ i parë, atje në Francë, pádija! Po këtë nder né?... Prandej po e çilim ket rubrikë, tue ndjekë edhe shembullin e disá revistave tjera, mbasi e lypë nevoja e madhe e vendit t'onë.

Toaleti mâ i parë. - Fmija leu. Të kujdesohemi me të shpejtë per toaletin e parë, per ket nieri të vogel qi na erdh: ká nevojë të madhe. Ndoshta mjeku qi i ndihmoi të dalë në dritë tue pá levizjen e tij pak si të ngathtë e ká tundë e rá nja disá shputa pak si të randa, me çudi të madhe t'ujen... Por nuk ká bân keq, pse me njiherë asht pá efekti i atyne shputave: fmija bertet, prandej ká jetë e nuk lypë veç se me jettue. Shpejt, pshtete mbí giuj t'ú, të pshtjellun në një peshqirë të xët, e ferkoja kalëtas trupin e tij me shtupa pamuku hidrofîl, të nyjem në alkohol e gliçerinë, të perzieme kta në një masë të barabarshme. Kështu kahpak kahpak lkura i dliret e i teret, porit e trupit të tij funksjonojnë e Bebja - në kjoftë se mjeku nuk kshillon ndryshe - münd të bânë banje e parë.

Banja e parë. - Pûna kryekrejet per banjë të parë asht qi temperatura e ujit mos të kaloje kurr 37 gradë. (Në vënd t'onë dikush dikush i qet n'ujë kaq të xët sá mos me e durrue dora e të madhit. Merrnje me münd çka do të ndiej lkura e fmisë së njomë! Xieret i shkretit prej banje kuq si specit! Per me e lartuinë e njomë, shtinë kalëtas në banjë, e andersá me të rrmakten i nban kryet jashtë ujit, me të djathten me një shpuzë ose me shtupa pamuku i a lan trupin e vogel tue perforue sapun të bardhë gjriti, e mandej i a shperlân me ujë të dliret. Por mos i a lartë styren, pse kjo punë i bân kúr fmija të xieret prej banje e të qitet në një peshqirë të xëm e me mbloje të mirë. Mëhere me ujë të ftohtë, të vluem perpara, me e bân toaletin e ftyrës së vogel e, në mëndyrë të posaçme të veshvet e të syvet. Sá smûndje oftalmije vînë prej moskujdesit të këtyne rregullave mâ të para!

Doktori i shpis

Per me largue të keq

E prûene në salë pritun prej të gjithve me sy hapët e dishrakë. Koha i kishte vûe në krye një nÿre të sbardhëmët, si plum i râm syfri. E qetë rrîn para pá luejtë, e shikjueme prej të gjithve. Ah! kercuna! se ç'fat i zî e pret. Nji mizuer e kapë, e perkulë, i ngulë në krye një hekur të giatë e me mâje, tue i a rrasë... pá prâ ... me një ânde zëmerbishë. E shkreta nuk bân zâ n'at mjerim, nuk derdhë kurrnji lot, e shtrueme plotsisht fatit të vet. Kûr qe një kri-zem shungullon në salen; âsht ndoshta një da shamirë qi vjen m'e libruë? Ç'farë libruesit! Jane trût e të mjerës qi shperthyene e po xierën e po treten njatje në skâj. Të gjith ato zëmerbisha qi kânë vrojtë me knaqë zëmre at mûndim, shtrîjn gotat, e seicilli don t'a mbushin sâ mâ parë e mâ plot me gjakun nÿrëzî qi e mjera derdhë deri në mâ të mrâmen cirkë. E shkreta shishe me vënë të vjeter!

Njani kishte një davá në gjygjë, e mbas mëndimit t'advokatit nuk ishte uzdaÿe qi t'a fitote. Por ai e fitoj e kûr advokati u pergëzue me të per fitimin e pá-mënduem ky i tha: "A din pse e fitova? Pse i dergova gjygjëtarit per dhantí një patë të mâjme." "S'mûndet me kënë, - pergjegji advokati, - pse gjygjëtarí nuk âsht nieri qi thehet." "E di edhe vetë, - pergjegji ai, - prandej i a kam dergue paten n'êmen të kundershhtarit t'êm."

Si u kthye prej shkollet Koleci i thotë t'et: "Na ká kalxue Profesori sod se njerzit rrjedhin prej majmunit."

I ati me huj i pergjegjë: "Ndoshta tî, se un jo!"

Njani shkon në kafe e porositë një gotë konjak. Por kûr i a bijn e kthen se teper i turbullt, e në vënd t'atij urdhënon me i prûe një gotë fernet. E pin edhe çohet e shkon. Kamerjeri i vëhet mrapa edhe i thotë:

- Pagueni fernetin zotní.
- Fernetin? M'a ké prûe në kambë të konjakut.
- Po, por as konjakun s'e keni pague.
- E pse do t'a paguejshem, mbasi ishte i

turbullt e as në buzë s'e vûna?

E shkoi pá pague, tue lânë kamerjerin me gojë hapët qi s'dite si me i pergjegjë.

Dy oficera prej dy kombeve të ndryshme qi nuk shkoshin mirë njani me tjetrin ndodhen një ditë bashkë e xuen me folë punë ushtrie. Së mrâmi njani duel e tha: "Na luftojmë per nderin, por ju luftoni vetem per rrogë." "Âsht e dijtun, - i a priti ai tjetri, - gjithkush lufton per çka s'ká."

Burrë e grue shkuen në Kinema. Në rresht mrapa kishte xânë vënd një mik i tyne qi pau një fije pëni mbë petk të grues. Per njerzî muer me i a hjekë, porse ishte mâ i giatë se mëndoi. N'at ças u fik drita e ai xû me bâ lamsh me at fije pë. Por, çudi, të shtjellunit e pënit ngiati të gjith oren e të çfaqunit. Shtîni në xhep lamshin e n'e nesre ndeshi prap në mikun e e pveti a ishte argtue ai me zojen në të çfaqun në të natës perpara.

"Shum, - pergjegji miku - por mandej as un as grueja s'kemi mujtë me mbyllë sý, pse, si t'i kishte bâ kush mnji, fanela e grues s'ême âsht zhdukë krejt."

Kompliment me logjikë.

Ju, zojë, per gjith ditë mâ e ré! Në vjoshî kështû, s'kam me u çuditë në kjoftë se një ditë do të ju shof në lÿep!

Dy ushtarë të don n'ndeshin rrugës në kapidanin.

"Si të i a bijnë? thotë njani.

"E mshehena mbas shoqishojt i'a pret tjetri."

- Qe 100 frankat qi më keni dhânë uhá vjet.

- Oh! i kam pasë harrue krejtë.

- Pse s'më kalxove perpara!

Konkurse me çmim

Nji e perkohëshme, – mos tjetër nji e tillë si e mendojmë na – nuk ka vetëm për qellim përparitë lëndë leximi e kurrigj tjetër. Mbas pikëpamjes s'onë, e perkohëshmja s'bashkët me pajtimtarët, me lexuesat e vet, formojnë gadi si me thënë nji familje të perbashkët, në të cillen të gjithë pjestarët marrin pjesë në jetën e njëni tjetrit. Pajtimtarët, lexuesat, që me perkrahjen e tyre e mbajnë gjallë revistën, kanë të drejtë me pritë prej sajë që të jët sá má terhekse e t'i paraqesë që do gjá që mûndet me zgjue interesen e tyre. Për ket arsye e perkohëshmja e jonë – në pergjasim edhe të shum revistave të hueja – do të shpallë për gjith muez konkurse me çmim, d.m.th. probleme të vogla, lojna, pvetje a gjithfarë sëndesh tje-rra të kollajshme në zhvillimin e të cillave mûnd të marrin pjesë të gjithë lexuesat, e ndermjet t'atye që të kën çue mrënda kohës së caktueme zgjidhjen e drejtë, e perkohëshmja ká me qitë në short nji çmim. Shpresojmë se konkuret t'ona kanë me gjetë pelqimin e publikut, mbasi problemet që kemi me vûe në konkurs kanë me kënë shumë të kollajshëm e të pershtatun për të gjitha rëndet e lexuesave: intelektual, njerz të popullit, studenta, pleq, të rí; gjithkënd.

Qe tashti

Konkursi i parë

Nji mbledhë e veçantë.

*	*	*
*	*	*
*	*	*

Hyjzat do të zevëndsohen me numrat 1 deri 9 pá e persritë asnjë herë të njëjtin numer. Numrat do të rreshtohen në mënyrë që në rreshtin e mrâm do të dalë mledha e dy rreshtave të parë.

Kondita për me marrë pjesë në konkurs

I. Të gjithë zgjidhsat e këtij problemi bashkë me zgjidhjen e tij do të çojnë edhe talonin që gjindet në fûnd të kësajë faqe.

II. Të gjitha zgjidhjet do të mrrijnë në Drejtim t'onë shumë deri me 6 Qershter 1936. Ato që të vînë mbas kësajë kohë nuk mërren para syshë.

III. Zgjidhjet do të çohen në zarf të mbyllun në ket drejtim: "Cirka" në Shkoder. Lexuesat e Shkoders nuk kanë nevojë me i dergue me postë, por mjafton që t'i lánë zarfat e tyre në

arken e postës që ásh në derë të shpís kû kemi zyren: Rruga e Jezuitve Nr. 2. Ndermjet të gjithë zgjidhsave që mrënda kohës së caktueme të kën dergue zgjidhjen e drejtë, ká m'u qitë në short nji pëndë stilografike ari. Zgjidhja e problemit, êmni i zgjidhsave, përveç atyne që s'dishrojnë, edhe êmni i fituesit kanë m'u botue në Nr. 3 të së perkohshmes.

Ngani prá të gjithë në punë për zgjidhje të problemit!

"Cirka."

Korrespondenca e "Cirkës,"

E.Ç. – Korçë – Ju falemi nderës me gjith zëmer për shka jeni tue bá për të perkohëshmen t'onë, e aq má teper për shka na prëmtoni se do të báni mbas tashit.

P.P. – Vlonë – Kemi marrë letren t'uej. Falënderime të gjalla.

L.K. – Tepelenë – Kemi pritë për ditë se po n'a çoni shka na keni prëmtue. Të fala.

M.Ç. – Gjinokaster – Falemi nderës për urime. Jemi shumë mirnjofës për simpatin që na tregoni e për perkrahjen që na epni.

Luan Burrthyesi – Himarë – Ju falemi nderës për simpatin që na çfaqni edhe për bashkëpunimin t'uej. Poezija do të botohet në njënin nder numrat e aferm.

Gj.M. – Durrës – A e keni marrë letren t'onë?

D.D. – Elbasan – Ju falemi nderës për letren t'uej me. d. l k. m.

Nes – Shkoder – Presim me pádurim shka na keni prëmtue.

Pronár: Gjon Ujka

Drejtuer përgjegjës: Cuk Simoni

Shtypëshkroja: e "Cirkës."

Drejtimi: "Cirka" Shkoder

C i r k a

Talon pjesëmarrje në
Konkurs Nr. 1

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)